

2007 BÜTÇESİ

CHP Aydın Milletvekili Elektrik Mühendisi üyemiz M. Mesut ÖZAKCAN'ın 2007 yılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bütçesi üzerine yaptığı konuşma metninden derlemeyi bilgilerinize sunuyoruz.

19 Ocak'ta yapılacak olan üç dağıtım şirketinin ihalesine baktığımız zaman önemli bir husus da, yatırımları kimin yapacağı hususudur. Yatırımları bu dağıtım şirketlerini alan, özelleştirmeden sonra alan şirketler yapacak ve kamu adına bu yatırımları yapacak; dolayısıyla, örneğin otuz yıllık bir süre öngörülmüşse, ortalama yıllık %8 oranındaki bir büyüme öngörüldüğünde otuz yılın sonunda şu andaki mevcut dağıtım sisteminin, şebekesinin ve tüm tesisin yüzde 240 katı kadar, % 240 büyüklüğünde yeni bir yatırımın da gerçekleştirilmesi söz konusu olacak. Bu tabii, milyar dolarlarla ifade edilen bir yatırım söz konusudur ve sıfır tenzilatla kamu adına yapılacak tesisler olacaktır; ki esas büyük kazanç da hizmetten çok bu sebepten dolayı bu tesisleri alanlar tarafından elde edilmiş olacaktır.

Bu nedenlerle, enerji dağıtım ihalelerinin ve şartnamelerinin ve altyapısının çok daha dikkatli bir şekilde yeniden ele alınıp değerlendirilmesinde ulusal yarar, çıkar ve kamu yararı olduğunu düşünerek bu önerilerimi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Sayın Bakanımızın her fırsatta dile getirdiği bir husus var hepimizin bildiği: "Enerji sektörü,

enerji alanı Türkiye'de bankacılık sektöründen sonra en büyük soygunun yaşadığı bir alandır" açıklamasını hep duyduk. Bu konuda, hortumların tabii kesildiğini söylüyor Sayın Başbakanımız yeri geldikçe, ama, o hortumların kesilmediği, yerli yerince durduğu da üzerine gidilmediği de hepimizce biliniyor.

Sayın Bakanımıza yöneltmek istiyorum bu sorumu: Komisyonumuzda daha önce Sayıştay'ın enerji raporuyla ilgili bilgi raporunu hep birlikte izledik, uğranılan kamu zararlarını hep birlikte, milyar dolarlar mertebesindeki kamu zararını hep birlikte gördük, Sayıştay'ın uzmanları ayrıntılarıyla açıkladılar ve burada müzakere ettiğimiz o raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza gönderdik; yani bu konuya Sayıştay bütçesi görüşülürken, Büyük Millet Meclisi bütçemiz görüşülürken orada tekrar dile getirmek istiyorum; ama, aynı konuyla ilgili Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun da ayrı bir raporu var Sayın Bakanımıza intikal eden. Daha önce Sayıştay'ın göndermiş olduğu o raporla ilgili bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde hiçbir işlem yapılmadı değerli arkadaşlarım. Zaman zaman tabii Sayın Bakanımız "bu sorunları biz yap-

madık, bizim dönemimizde olmadı, kucağımızda bulduk" diyorlar; ama tabii bu sorunlar da görev dönemimizin sonuna kadar kucakta taşınmamalı. Devlet Denetleme Kurulu'nun göndermiş olduğu raporla ilgili Sayın Bakanımız, neler yaptığımızı eğer anlatırsanız, ne gibi gelişmeler olduğunu, seviniriz.

Sayın Bakanımız, yine sunuşlarında, önümüzde süreçte 2020'ye kadar olan enerji talebiyle ilgili olarak yaptıkları açıklamada, 2020 yılına kadar 55.200 MW'lık, düşük senaryoya göre de 39.000 MW'lık yatırım ihtiyacı olduğunu ifade ettiler.

Geçtiğimiz günlerde Devlet Su İşleri Etüt ve Plan Daire Başkanlığı'ndan aldığım notlar var, 2010 yılına kadar müracaat edilen HES projelerinin muhtemel işletmeye geçiş yılı da belirtilerek güçleri verilmiş, kurulacak güçleri, 2010 yılına kadar 9868 MW'lık hidroelektrik santrallerinin yapılması talebi ve projesi gündemde. Bu çok önemli bir gelişme enerji üretimi yatırımı adına; yani, 2010 yılına kadar 10 bin MW'lık bir yatırım talebi söz konusu. Dolayısıyla, 2012 yılına kadar mutlak ihtiyaç duyulacağı söylenen enerji talebimizin, yani nükleer santralle karşılanması düşüncesi bile herhalde anladığım kadarıyla ikinci planda

düşünülmüyor olmalı. Elbette, enerji talebimizin arttığı karşılana- mayacak noktalarda enerji üretim yelpazesi içerisinde düşünülebilir, ama öncelikle yerel kaynak- larımızın ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın mutlaka sonuna kadar kullanılıp değerlendirildikten sonra gündeme alınmasının daha uygun olacağını ifade etmek istiyorum.

Şu anda, değerli arkadaşlarım,

enerji kurulu gücümüz esasen 39 bin, hatta 40 bini aşmış durumda, 40 bin MW'ın da üzerinde. 2005 yılı tertiplenmiş bir yük eğrisi var, bu eğriye baktığımız zaman 2005 yılı içerisinde çektiğimiz en yüksek puant yük 25.174 MW, yani 25.174 MW, bu da 43 dakikalık bir süre çekilmiş. 40 bin MW'lık ve onun üstünde kurulu gücümüz var. Eğer, kurulu santrallerimiz iyi yöneti- lebilirse uzun süre bizim ihtiya-

cımızı karşılayabilecek kamunun elinde santrallerimiz var. Bunların rehabilitasyon yapılması gere- kenleri mutlaka yapılmalı, milyar dolarlarca yeni yatırımlar yerine elimizdeki santraller üretim yapabilecek hale getirilmeli ve enerji arz sorunu yaşama- yacağımız, enerji konusundaki daha güvenilir -sizlerin de yönetimi döneminde- günlerin yaşandığı, şartları yaratabilmeliyiz.

TÜRKİYE'DE İŞKENCENİN STRATEJİK HARİTASI

26. ve 27. dönem TMMOB Başkanı Bülent TANIK, Disk Başkanı Süleyman Çelebi, Ahmet İNSEL, Emil Galip SANDALCI gibi birçok ismin kurucu üyeleri arasında bulunduğu Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin, İnsan Hakları Gündemi Derneği (İHGD) ile birlikte gerçekleştirdiği AVRUPA KOMİSYONU tarafından desteklenen ve Türkiye'de işkence ve kötü muamele ile ilgili tüm unsurları ortaya koymayı hedefleyen "Türkiye'de İşkencenin Stratejik Haritasının Çıkarılması" çalışmasının ikinci toplantısı 18-19 Kasım 2006 tarihlerinde İzmir'de yapıldı.

Başta İzmir Barosu olmak üzere Manisa, İstanbul, Ankara, Trabzon, Mersin, Çanakkale, Van

ve Batman Barolarına üye, Türkiye'de işkence konusunda birçok çalışmada bulunmuş avukatların ve İstanbul, Diyarbakır, Adana ve Batman Tabip Odalarına üye uzman doktorların katılımıyla gerçekleştirilen iki günlük çalışma toplantısına Şubemizi temsilen Yönetim Kurulu üyesi Ulaş BİRGÖR katıldı.

Helsinki Yurttaşlar Derneği'nden (HYD) Emel KURMA'nın Türkiye'de "İşkencenin Stratejik Haritasının Çıkarılması" projesinin içeriği hakkında süreci anlatan bilgi aktarımıyla başlayarak Helsinki Yurttaşlar Derneği Türkiye'de İşkencenin Stratejik Haritasının Çıkarılması projesi Koordinatörü Özlem Dalkıran'ın proje hakkında yaptığı sunum ile süren toplantı, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Murat Dinçer ve diğer proje ekibi üyelerinin bilgilendirmeleriyle devam etti.

Temmuz 2007 gibi tamamlanması ve Web Sitesi aracılığı ile kamuoyu ile de paylaşılması

planlanan bu proje kapsamında İstanbul'da ilki yapılan toplantı dizisinin 3.sünün de Ankara'da resmi kuruluşların yetkilileriyle yapılacağı bilgisinin verilmesinin ardından toplantı, "Stratejik Haritalama" tekniğinin tanıtımı ve bunu takip edecek bir biçimde kişilerin kendilerinin belirledikleri bir konuda haritalama çalışması yapması ile sürdü.

İlk günün öğleden sonraki kısmında işkencenin haritasının çıkarılması ile ilgili grup çalışmalarına geçildi. Grupların konu ile ilgili kendi haritalarının oluşturmalarının ardından birinci günün sonunda aşağıda bir örneği verilen demografik "Harita"lar oluşturuldu.

İkinci gün grup çalışmalarının sunumları ile başlayan oturum harita ile ilgili genel tartışma, projenin amacı çerçevesinde yapılan değerlendirme ve sonuç başlıkları çerçevesinde 19 Kasım 2006 tarihinde sona erdi.